

Vårskidåkning i Lappland

Fyra tyska skidlärare utforskar norra Skandinavien.

Text: Stefan Benedikt. **Foto:** Andi Mann, Herbert Benedikt, Nicki Wiesenthal, Stefan Benedikt.

Unika bisarra isformationer omger oss, en djup avgrund, en isvägg på minst 700 meter får oss att tappa andan. Var är vi egentligen? I västra Alperna eller i Kanada? Piloten lägger helikoptern i en skarp vänstersväng och tar oss mot ett stort isbeklätt berg. Vi sitter alla med gapande munnar när vi flyger trehundra sextio grader runt den glaciärtäckta Sydtoppen. Platsen är varken Alperna eller Kanada utan norra Skandinavien och Sydtoppen är en av flera magnifika toppar på Kebnekaise, Sveriges högsta berg.

Helikopterljud. Klockan är sju på kvällen, solen står lågt och vi landar mjukt på den lilla plattan just nedanför toppen. Mattias, vår svenska bergsguide, är först ut ur den röda helikoptern. Nu måste det gå undan, han lastar ur våra skidor medan vi snabbt tar oss ut ur den trånga kabinen och samlas knästående i pudersnöen medan helikopterns rotor viner över våra huvuden. Efter några korta minuter lyfter Thomas med helikoptern ner mot Kaffedalen och susar iväg. Det öronbedövande motordänet avtar snabbt, helikoptern försvinner utom synhåll. Plötsligt är allt stilla, knäpptyst. Vi njuter av den fortfarande ordentligt varma solen. Med våra blickar slickar vi överväldigade i oss det fantastiska landskapet med bergsformationer skapade för miljontals år sedan och den glänsade snöen i kvällsolen. Mattias fyrar av ett leende och utbrister: Welcome to Kebnekaise! Hans av snus sprängfyllda överläpp ger, på just denna osannolika plats, leendet en rent magisk innebörd.

Efter denna korta, men andaktsfulla inledning griper vi tag i våra feta freeride-skidor. Vi är ordentligt laddade inför de 1000 fallhöjdsmetrar som ligger framför oss ner till Kaffedalen. Vi, det är Andi, Stefan, Herbert och Nicki, men också Björn från Stockholm, en något äldre svensk skidentusiast som anslutit sig till vårt äventyr. Efter en liten stund finns där bara snödamm och några vita spår i snön, ingenting kan stoppa vår entusiasm, som hungriga vargar slukar vi de tusen fallhöjdsmetrarna och återvänder till vår "fjälltaxi" nere i dalen.

Kvällsäkning. startade från Abisko Östra vid sextiden på kvällen. Abisko är en av de orter som ligger längs den klassiska Malmbanan som går genom Lappland. Vi ser fram mot ett "femtoppslyft" i kvällssol och vår guide Mattias, från Aktivitetsfixarna, väljer i första hand solbelysta hang med så goda snöförhållanden som möjligt. Varje nedfart har något nytt att erbjuda, från puder till bristande skare, växlingar mellan skugga och sol och naturligtvis överväldigande vyer från helikopter-kabinen. En mångfald av utmaningar, i kanske ett av de bästa freeskiingområdena i världen, förtrollade oss. Efter fem otroliga åk mellan Kebnekaise och Abisko, som vi aldrig någonsin kommer att glömma, landar vi strax innan klockan tio på kvällen åter på helikopterplattan. I midnattssolens Sverige var det naturligtvis fortfarande fullt dagsljus. Medan "crewen" (helikopterpersonalen) samlar ihop säkerhetsutrustningen, snackar vi upphetsat i munnen på varandra tills Mattias ropar från sin lilla husvagn och letar fram en liten kortläsare i sitt "kontor". Vi drar våra kreditkort och trots att jag själv arbetar i IT branschen kan jag inte undgå att förstummas av denna moderna teknik som fungerar så långt uppe i det nordliga Lappland, en förbluffade kontrast här mitt på vildmarkens vidder. Livet kan vara så lätt!

Fler destinationer. Men vårt skidäventyr i norra Europa har emellertid flera fasetter. Efter det att Andi i december hade försett mig med den första informationen om Riksgränsen och Narvik, stod det snart klart för oss att vi bara måste bege oss dit

upp för ett nytt skidkapitel. I maj, när alla skidorter nere i Europa stänger, ja, då kommer verksamheten här uppe igång på allvar. Riksgränsen, en liten ort som mest består av en skidanläggning med ett hotell, som kan erbjuda det mesta, framförallt den omedelbara närheten till liftsystemet och skidområdet. Hotellet är en mångsidig byggnad med konferensrum, nattklubb, restaurang, spa och även ett ungdomshärbärge. Precis utanför dörren finns dessutom en funpark, som vi provade som kvällssysla, en perfekt uppvärmning inför ett besök på den välfyllda nattklubben. Riksgränsen är det nordligast belägna skidområdet i världen och dessutom Sveriges främsta offpist- och telemarkområde. "Small but beautiful", kan Riksgränsen erbjuda ett flertal bergsformationer med branta nedfarter. Efter ett snöfall fördubblas möjligheterna.

Nordalsfjäll. Första dagen i "Gränsen" begav vi oss direkt upp på Nordalsfjället, som man bestiger på ca 20 minuter med utgångspunkt från toppstationen i liftsystemet. Efter "promenaden" upp på fjället valde vi en av de brantare nedfarterna. Vår hjärtan började slå fortare och fortare, adrenalinet pumpade mer och mer i takt med att vi förstod att det verkligen var brant. Den första bekantskapen med Nordalsfjäll, var mer än godkänd vilket betydde ytterligare ett antal promenader under eftermiddagen. Vi avslutade med ett långt fint åk ända ner till järnvägen i dalen. Där kunde vi besvikna konstatera att liftarna hade stängt. Vi hade helt enkelt tappat kontroll över tiden på grund av det ihållande dagsljuset.

Nuolja Offpist. De två nästföljande dagarna tar vi oss till Abisko, ca en halvtimme med bil. Abisko är ett annat ultimativt offpistområde, men de gör ingen särskilt offensiv reklam, en liten skylt "Nuolja Offpist" vid dalstationen tycker man uppenbarligen är fullt tillräcklig. Väl framme blir vi stillastående med blickarna fästa på den enda liften. En svajig, tveksam stollift i två sektioner. Vi börjar fråga oss var vi egentligen har hamnat: "Vad är det här för ställe egentligen?" Vår tveksamhet spås på ytterligare av de två tämligen avslappnade, lokala grabbarna som jobbar vid liftkassan

och som inte gör några större ansträngningar att skönmåla snöförhållandena uppe på berget. Vi beslutar oss dock för att ta oss upp och köper liftkort av det mer museisala slaget. Ett litet grönt kort av papper. Ner till dalstationen var det inte möjligt att ta sig p.g.a. snöbrist, men en av liftgrabbarna hänger med oss upp och öppnar mellanstationen för. Vid toppen är det ordentligt med snö, och efter första åket öppnar sig till och med himlen och solen förvandlar snön till mjuk nyårsfirn. Med den spektakulära horisonten som kuliss och utsikten mot Torneträsk, denna enormt stora, frusna insjö

ner i dalen, upptäckte vi fantastiska hang och korridorer. Åt öster kan vi i dessa hang också njuta av den hänförande utsikten över Lapporten. Denna ser faktiskt ut som en stor halfpipe och markerar entrén till Lapplandsfjällen. På eftermiddagen åker vi till Björkliden, granne med Abisko, som utmärks huvud-sakligen av äldre släpliftar och branta, relativt långa pister. Inte utan orsak gick de svenska skidlärarproven av stapeln här i Björklidens krävande backar, ett område som tilltalade oss men inte bjöd på riktigt lika bra offpistmöjligheter som Abisko och Gränsen.

Skidåking och fjordar. Efter ett par riktigt fina dagar i Sverige ger vi oss av till grannen Norge, närmare bestämt till Narvik. Redan på avstånd skymtar vi de berömda fjordarna, som stricker sig in till staden. Det visar sig att vi är tidiga. Så här på slutet av säsongen är det lite si och så med öppettiderna. Denna dag är det sent som gäller. Det gör att vi hinner utforska Narvik som stad lite mer än planerat. Narvik är en ganska stor hamnstad full av liv. Förutom en mängd caféer och restauranger hittade vi ett krigsmuseum där vi blä förbättrade våra kunskaper i våra förfäders, de tyska soldaterna, ockupation av denna strategiskt viktiga hamnstad.

När liftarna äntligen drar igång finns vi i den första linbanan upp. Linbanan med sina 3 sammanhängande gondoler påminner om som finns i offpist-mekkat La Grave i Frankrike och det väcker stora förväntningar hos oss. Vädret är inte så bra, det är molnigt och den fantastiska utsikten över havet kan vi bara ana. Snön är klubbig och fuktig, men dalnedfarten är ok. Det är tusen vertikala meter från toppen, störst fallhöjd av alla skandinaviska skidområden, vilket räcker till för att det ska kännas i kroppen.

Nästa morgon sover vi första gången riktigt länge och när vi vaknar är vädret fint. Efter en riklig frukost eller snarare brunch är vi, strax före klockan ett, de första i liften. Snön är bättre idag och vi låter det vi njuter av utsikten under den vitblå himlen över Ofotfjorden och Beisfjorden. Efter en oskyldig flirt med tre telemarktjejer tar vi sen våra skidor och går upp till högsta toppen Aidarascøhka. Under den 30 minuter långa uppstigningen börjar det att snöa lite, det glittrande havet och bergsområdet blir till ett drömligt landskap. På vägen upp söker vi efter bra vägval ner och en eller annan drömmer hörbart om möjligheten att åka skidor ända ned till havet.

Efter en kort dryckespaus börjar vi åka ner. Vi passerar en stor hängdriva kommer sedan fram till en fin sluttning. Först åker Andi, sen Nicki, Herbert följer efter dem och sist jag, långa svängar ger oss känslan av full frihet. Åket verkar inte ta slut och vi ökar farten. Efter att vi kryssat mellan träd och tvärs över en bäck, kommer vi efter en kort "längd-åkningspassage" tillbaka till dalstationen. Wow! – vilken nedfart, även om vi inte kom ända ner till havet. Skam den som ger sig, vi tar bilen och kör till havet. Vi tar flera knäppa bilder i saltvattnet och skratrar hejdlöst åt oss själva. Hungriga som vargar kommer vi tillbaka till vandrarhemmet från Narvik, och vråker i oss mat på grannrestaurangen bredvid, slutligen planerar vi en telemarktur följande morgon som p.g.a. lång bestigning av en topp mellan Beisfjord och Skjomen måste planeras väl.

Avslutningen. Sista kvällen går vi till puben Liten Plass. De telemarktjejer vi träffat tidigare rekommenderade den. Vi ser direkt varför. Stället andas skidåkning. På väggen i den lilla trånga puben, som drivs av galna skidåkare, hänger liftkort från hela Europa. Det är mycket folk och hip-hop banden får det lilla dansgolvet att explodera. Senare följer vi lokalbefolkningen till ett större diskotek i Narvik, där är det bra stämning eftersom studenterna i Narvik firar avslutningen och fester som bara studenter kan. Klockan tre på natten kommer vi ut från diskoteket – solen står kvar på himlen i mitten av maj, det är ljusst på dagen, det snöar lite och vi tittar förstelnade direkt på havet – fascinerande – det är Narvik, vår sista station på resan längs malmbanan genom Lappland. En resa där våra destinationer, Riksgränsen Abisko, Björkliden och Narvik under ett antal dagar visade oss allt vi hade drömt om. Skön stämning, vacker natur och fantastiska berg med riktigt bra skidåkning. Men det vi särskilt kommer minnas är midnattssolen och den otroliga energin som kommer från ljuset.

Några intryck .

“Min personliga favorit blir det lilla freeride området Nuolja med utsikt över stora sjöar och Lappporten – där hoppas jag att vi träffas snart igen!”, Stefan Benedikt, Skidlärare, ssum och jobbar i Stockholm

“På tio dagar har Lappland, med sitt vida landskap, sitt ljus och sina skidbackar hänfört mig totalt”, Andi Mann, ingenjör på Marker.

“En sak är säker, det var första men inte sista gången vi åkte skidor i Lappland”, Nicki Wiesenthal – studerar idrott i München.

“Vitt överallt, absolut tystnad och otaliga platser att upptäcka med skidor” Herbert Benedikt, bor i Peissenberg mellan München och Garmisch-Partenkirchen.

**Merinformation om det tyska gänget och deras strapatser hittas på:
AbenteuerSchnee.de**

Översättning, Nina Mumm och Björn Stolt.